

Στον ίδιο τόπο

«Είδα τούτα τὰ πράγματα μέσα σὲ μίαν ἀχτίδα τοῦ ἡλίου.»*

Επισκέπτομαι το Κυπριακό Μουσείο συχνά, κάθε φορά κάτι άλλο κεντρίζει το ενδιαφέρον μου και με συγκινεί, αισθάνομαι μια ιδιαίτερη σύνδεση και εγγύτητα με τα εκθέματά του. Η σχέση αυτή, με την πάροδο του χρόνου, έχει γίνει προσωπική, και νιώθω τέτοια οικειότητα με τον χώρο, σαν να επιστρέφω στο σπίτι μου κάθε φορά που βρίσκομαι εκεί.

Αγάπησα ιδιαίτερα τα πλάσματα που βρέθηκαν στην Αγία Ειρήνη και ταξίδεψα ὡς τη Στοκχόλμη για να βρω τα άλλα μισά. Γεννήθηκε τελικά μέσα μου η περιέργεια, η ανάγκη να δω πού βρέθηκαν, πού να έζησαν και να κινήθηκαν οι άνθρωποι που τα έφτιαξαν και τα χρησιμοποίησαν. Έκτοτε είχα τη χαρά να επισκεφτώ την Αγία Ειρήνη πολλές φορές — κάθε φορά, η σύνδεσή μου με τον τόπο και το τοπίο γίνεται βαθύτερη. Κάθε επιστροφή και ένα καινούριο ταξίδι στον τόπο και στον χρόνο.

Είμαι ζωγράφος, ψάχνω να καταγράψω, να αποτυπώσω, να καταλάβω τελικά αυτά που ζω. Η Κύπρος και η ανακάλυψη του τόπου και των πλασμάτων του υπήρξε το κέντρο ὅλης της εικαστικής μου πορείας. Η υδατογραφία αποτέλεσε το κυρίως υλικό με το οποίο εργάστηκα από το 2015, όταν άρχισα να ζωγραφίζω στον φυσικό χώρο, παρατηρώντας το τοπίο και συνομιλώντας μαζί του.

Με γοήτευσαν εν γένει οι ανασκαφές της Σουηδικής Αποστολής και ξεκίνησα να επισκέπτομαι τις περιοχές όπου πραγματοποιήθηκαν, αρχίζοντας σιγά-σιγά να καταγράφω με κάποιες ζωγραφικές

* Θ.Σ. Έλιοτ, «Φονικό στην ἐκκλησιά», μτφρ. Γιώργος Σεφέρης, Ίκαρος, Ἀθήνα 1974, σελ. 19.

σημειώσεις το τοπίο. Κάπως έτσι γεννήθηκε η σκέψη μου για μια εργασία σε σχέση με τα εκθέματα του Κυπριακού Μουσείου.

Θέλησα να περπατήσω τα μέρη όπου έχουν βρεθεί τα σπουδαία αντικείμενα που περιέχει σήμερα το μουσείο, να περάσω χρόνο στον χώρο όπου υπήρξαν, όπου ενεργοποιήθηκαν. Αισθάνθηκα την ανάγκη να παρατηρήσω τον τόπο που τα έφερε στο φως, τις γραμμές και τα χρώματά του, τον τρόπο με τον οποίο μεταμορφώνεται τις διάφορες στιγμές της μέρας. Βιώνοντας δέος μέσα από αυτή την τοπιοσκοπία, αφήθηκα στην εμπειρία, συνειδητά, ώστε να καταγράψω, σημειώνοντας με χρώμα, την ιδιαιτερότητα της κάθε τοποθεσίας, αλλά και να νιώσω την υψηλή ενεργειακή δόνηση που ο κάθε χώρος εκπέμπει.

Στόχος μου ήταν να δημιουργήσω τελικά, εκ του φυσικού, μια ζωγραφική καταγραφή του βιώματός μου, καθώς στεκόμουν μπροστά στο τοπίο, μέσα στο τοπίο, μέσα στον χρόνο. Σημειώσεις οι οποίες ελπίζω ότι φέρουν λίγη από την ενέργεια και την απαλή τρυφεράδα του κάθε τόπου και οι οποίες εκτίθενται κοντά στα σχετικά μ' αυτές αντικείμενα μέσα στον χώρο του Κυπριακού Μουσείου.

Το βίωμα της επίσκεψης στον χώρο ανασκαφής αλλά και η διαδικασία της παρατήρησης της ευρύτερης περιοχής, ώστε να πραγματοποιηθεί το έργο, έχουν ένα τελετουργικό χαρακτήρα, που με τοποθετεί σε μια χοάνη χρόνου και με φέρνει σε άμεση επαφή με ό,τι υπήρξε, με αυτό που παραμένει σημαντικό και αναλλοίωτο και, τελικά, με ό,τι αξίζει να διατηρηθεί ή να προστατευθεί.

Καθώς ταξίδευα, κατέγραφα μαζί με τις ζωγραφικές σημειώσεις και κάποιες σκέψεις, παρατηρήσεις ή μνήμες που ανάβλυζαν.

Βίωσα την εξαιρετική σημασία της τοποθεσίας, τη βαθιά και ουσιαστική σχέση κοινότητας και χώρου, την επικοινωνία μέσω της γεωγραφίας του τοπίου, την υψηλή ποιότητα τεχνογνωσίας,

αντίληψης και έκφρασης. Συχνά έπιασα τον εαυτό μου να επαναλαμβάνει κινήσεις χιλιετιών. Αυτή η καταβύθιση στον χώρο και στον χρόνο υπήρξε εξαιρετικά ιαματική, μια ευλογία την οποία φέρω μέσα στο σώμα μου πλέον.

Παράλληλα, η σημερινή πραγματικότητα συχνά έκοβε σαν μαχαίρι: τα σκουπίδια, η δραματική ηχορύπανση, ο άσκοπος υπερβολικός φωτισμός, η απώλεια της σχέσης, η ασχήμια και η ισοπέδωση της «ανάπτυξης». Καθώς εκμηδενίζεται η τοποθεσία, καθώς τσιμεντώνεται και αναιρείται το φυσικό τοπίο, ισοπεδώνεται συχνά και η ψυχή του ανθρώπου, γιατί τελικά τι άλλο είμαστε παρά η προέκταση του χώρου όπου ζούμε και των κινήσεων που επαναλαμβάνουμε καθημερινά; Δονούμαστε συντονισμένοι με τους ήχους που ακούμε. Υπάρχουμε μέσα στο φως που μας λούζει.

Καθώς ταξίδεψα ξανά και ξανά σε ολόκληρο το νησί, βίωσα για ακόμη μια φορά πως η Κύπρος είναι αδιαίρετη. Πρόσφατες μνήμες ή ιστορίες ανθρώπων μου επιβεβαίωναν αυτή τη γνώση, η οποία είναι πασιφανής στο Κυπριακό Μουσείο, καθώς και στην ίδια τη γεωγραφία του νησιού.

Περπατώντας το νησί και ακούγοντας την πιο βαθιά του φωνή, που θέλει να ησυχάσεις και να μείνουν μόνο οι ήχοι της φύσης για να την αφουγκραστείς, που θέλει να ακουμπάς το σώμα σου στο χώμα και να κρατάς τα μάτια σου ανοιχτά απέναντι στην ομορφιά που κάνει τα γόνατα να λυγίζουν, βεβαιώθηκα πως δεν υπάρχει άλλος παράδεισος πέρα από τον τόπο που ζούμε και από την κάθε μέρα μέσα στο φως του ήλιου.

Σεπτέμβριος 2022

Κατερίνα Ατταλίδου